

ENAKMEN MAKANAN HAIWAN 2021

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran

BAHAGIAN II

FUNGSI DAN KUASA

3. Fungsi dan kuasa Pengarah
4. Kuasa perwakilan

BAHAGIAN III

PELESENAN

5. Kehendak bagi lesen
6. Permohonan lesen
7. Pengeluaran lesen
8. Keengganan untuk mengeluarkan lesen
9. Tempoh lesen
10. Pembaharuan lesen

Seksyen

11. Kuasa untuk mengenakan syarat tambahan atau untuk mengubah syarat
12. Mempamerkan lesen
13. Lesen tidak boleh dipindah milik
14. Penggantungan atau pembatalan lesen
15. Mengubah lesen
16. Kuasa mahkamah untuk memerintahkan pembatalan lesen

BAHAGIAN IV

SPESIFIKASI MAKANAN HAIWAN ATAU BAHAN TAMBAHAN MAKANAN HAIWAN DAN SYARAT BAGI PENYIMPANAN, PENSTORAN, PEMBUNGKUSAN, PELABELAN DAN PENGANGKUTAN YANG SEPATUTNYA

17. Pematuhan spesifikasi
18. Pematuhan syarat-syarat bagi penyimpanan, penstoran, pembungkusan, pelabelan dan pengangkutan yang sepatutnya

BAHAGIAN V

KAWALAN PENGGUNAAN ANTIBIOTIK, HORMON DAN BAHAN KIMIA LAIN

19. Cara dan takat pemasukan
20. Pemilikan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang mengandungi antibiotik, dsb.

BAHAGIAN VI

PENGUATKUASAAN

Seksyen

21. Pegawai diberi kuasa
22. Kad kuasa
23. Kuasa penyiasatan
24. Kuasa penangkapan
25. Penggeledahan dan penyitaan dengan waran
26. Penggeledahan dan penyitaan tanpa waran
27. Kuasa untuk memasuki premis
28. Capaian kepada data berkomputer
29. Kuasa untuk memberhentikan, menggeledah dan menyita pengangkut
30. Senarai benda yang disita
31. Pegawai diberi kuasa boleh meminta bantuan untuk memeriksa benda yang berkaitan dengan kesalahan
32. Kuasa untuk mengambil sampel
33. Penetapan makmal
34. Pelantikan juruanalisis
35. Perakuan analisis
36. Pemeriksaan atau pengujian makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang disita

Seksyen

37. Kuasa untuk menghendaki maklumat mengenai makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan
38. Kuasa untuk menghendaki kehadiran orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes
39. Pemeriksaan orang yang berkaitan dengan kes
40. Kebolehterimaan pernyataan sebagai keterangan
41. Pelepasan atau pelupusan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, dsb.
42. Pelucuthakan atau pelepasan makanan haiwan, dsb., yang disita
43. Kos memegang makanan haiwan, dsb., yang disita
44. Tiada kos atau ganti rugi yang berbangkit daripada penyitaan boleh didapati
45. Menghalang dsb., pegawai

BAHAGIAN VII

PELBAGAI

46. Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan dan pekerja atau ejen
47. Penalti am
48. Pengkompaunan kesalahan
49. Pendakwaan
50. Perlindungan terhadap guaman dan prosiding undang-undang
51. Maklumat dan pemberi maklumat tidak boleh didedahkan
52. Gangguan terhadap tanda rasmi

Seksyen

- 53. Kegagalan mematuhi perintah yang sah
- 54. Memberikan atau membuat maklumat atau pernyataan palsu
- 55. Bidang kuasa untuk membicarakan kesalahan
- 56. Kuasa untuk membuat peraturan
- 57. Peruntukan peralihan

NEGERI SABAH

Saya memperkenalkan,

TUN DATUK SERI PANGLIMA (DR) HAJI JUHAR
BIN DATUK HAJI MAHIRUDDIN,
Yang di-Pertua Negeri.

27 DISEMBER, 2021.

No. 4 Tahun 2021

Suatu Enakmen yang mengadakan peruntukan undang-undang bagi mengawal selia kualiti makanan haiwan dengan mengawal pengeksportan, pengimportan, pembuatan, penjualan dan penggunaan makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan, untuk memastikan bahawa makanan haiwan memenuhi keperluan nutrien bagi haiwan, tidak memudaratkan haiwan dan tidak tercemar supaya haiwan dan keluaran haiwan selamat untuk dimakan oleh manusia dan selamat untuk kegunaan lain, dan bagi perkara-perkara lain yang bersampingan dengannya.

DIPERBUAT oleh Badan Perundangan Negeri Sabah seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Makanan Haiwan 2021.
- (2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada 1 Januari 2022.

Tafsiran

2. Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain —

“antibiotik” ertinya sesuatu bahan yang dihasilkan oleh mikroorganisma atau apa-apa keluaran lain yang dihasilkan secara keseluruhannya atau sebahagiannya melalui sintesis kimia dan yang dalam kepekatan yang rendah merencatkan pertumbuhan atau membunuh mikroorganisma, dan digunakan bagi maksud merangsang pertumbuhan dan mencegah penyakit;

“bahan kimia” termasuk antioksidan, bahan awet, agen pengikat, bahan pewarna, agen perasa dan ubat bukan antibiotik;

“bahan tambahan makanan haiwan” ertinya apa-apa ramuan yang ditambah termasuk mikroorganisma dan enzim yang biasanya tidak digunakan sebagai makanan haiwan dengan sendirinya, sama ada ia mempunyai nilai nutrien atau tidak, yang menjejaskan ciri-ciri makanan haiwan atau keluaran haiwan;

“bungkusan” ertinya apa-apa benda yang di dalamnya atau dengannya makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan dimasukkan, dibalut, ditutup atau diisi;

“eksport” ertinya membawa atau menyebabkan dibawa keluar dari Sabah, melalui darat, laut atau udara atau meletakkan apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan dalam suatu pengangkut bagi tujuan

makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu dibawa keluar dari Sabah melalui darat, laut atau udara;

“haiwan” ertinya —

- (a) mana-mana mamalia selain manusia;
- (b) mana-mana haiwan akuatik dan termasuk ikan, moluska dan krustasea;
- (c) mana-mana amfibia;
- (d) mana-mana reptilia;
- (e) mana-mana burung dan termasuk ayam, itik, burung puyuh dan burung unta; dan
- (f) mana-mana serangga,

yang dipelihara dalam kurungan atau di bawah kawalan bagi apa-apa maksud kegunaan manusia;

“hormon” ertinya sesuatu bahan kimia yang diperolehi daripada kelenjar endokrin atau melalui proses sintetik yang mempunyai kesan tertentu terhadap tisu;

“import” ertinya membawa atau menyebabkan dibawa apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan ke dalam Sabah melalui darat, laut atau udara;

“juruanalisis” ertinya seseorang yang berkecualan yang dilantik oleh Pengarah di bawah seksyen 34;

“label” ertinya apa-apa perkara bertulis, bercetak atau grafik yang menerangkan kandungan apa-apa makanan haiwan pada bungkusan atau selainnya pada makanan haiwan itu, atau yang disertakan bersama dengan makanan haiwan itu;

“makanan haiwan” ertinya apa-apa bahan tunggal atau pelbagai sama ada diproses, separuh diproses atau mentah, yang bertujuan untuk diberi makan kepada haiwan;

“Menteri” ertinya Menteri yang dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi perkhidmatan veterinar;

“pegawai diberi kuasa” ertinya mana-mana pegawai yang diberi kuasa oleh Pengarah di bawah seksyen 21;

“pegawai kastam” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam seksyen 2 Akta Kastam 1967 [*Akta 235*];

“pembuatan” berhubung dengan makanan haiwan, ertinya merumuskan, menyediakan, menyebatkan, mencampurkan, membuat, membungkus, melabel atau mengolah makanan haiwan itu dengan tujuan untuk menjualnya atau untuk kegunaan sendiri tetapi tidak termasuk penyelidikan atau uji kaji *bona fide* yang berhubung dengan makanan haiwan dan apa-apa tindakan yang menjadi sebahagian daripada atau bersampingan dengan penyelidikan atau uji kaji itu;

“pengangkut” ertinya apa-apa kenderaan, vesel, kapal, pesawat udara atau apa-apa cara pengangkutan lain sama ada melalui darat, laut atau udara;

“Pengarah” ertinya Pengarah Perkhidmatan Veterinar;

“penjualan” termasuk barter atau bekalan di bawah perkiraan perladangan kontrak bersepadu;

“pihak berkuasa veterinar” ertinya Pengarah, atau mana-mana pegawai awam yang diberi kuasa secara bertulis oleh Pengarah untuk menjalankan apa-apa kuasa di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini;

“premis” termasuklah mana-mana rumah, bangunan, pondok, bangsal, struktur, pelantar, loji, gudang, kontena atau tanah sama ada dipagari atau dibina di atasnya atau tidak.

BAHAGIAN II**FUNGSI DAN KUASA****Fungsi dan kuasa Pengarah**

3. (1) Pengarah hendaklah mempunyai fungsi dan kuasa yang berikut:

- (a) untuk mengawal selia industri makanan haiwan, terutamanya dalam pembuatan, penggunaan, pengeksporan dan pengimportan makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan;
- (b) untuk mengeluarkan lesen bagi pengeksporan dan pengimportan makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan;
- (c) untuk mengeluarkan lesen bagi pembuatan makanan haiwan;
- (d) untuk mengawal selia kualiti dan keselamatan makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan dan pelaksanaan program jaminan kualiti bagi makanan haiwan;
- (e) untuk menasihati Menteri tentang hal-hal yang berkaitan dengan pengeksporan dan pengimportan makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan, pembuatan makanan haiwan dan dalam membuat perundangan subsidiari di bawah Enakmen ini;
- (f) untuk mentadbirkan, menguatkuasakan dan memastikan pelaksanaan yang berkesan Enakmen ini; dan
- (g) untuk melakukan segala perkara yang perlu dan suai manfaat bagi penjalanan atau pelaksanaan fungsi dan kuasanya di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini.

(2) Dalam menjalankan fungsinya di bawah Enakmen ini, Pengarah hendaklah mempunyai kuasa untuk mengeluarkan arahan, garis panduan atau tata amalan secara bertulis kepada mana-mana pihak berkuasa, mana-mana pegawai awam atau mana-mana orang dan pihak berkuasa, pegawai awam atau orang itu hendaklah terikat mematuhi arahan, garis panduan atau tata amalan itu.

Kuasa perwakilan

4. (1) Pengarah boleh, secara bertulis, mewakilkan mana-mana fungsi atau kuasanya tertakluk kepada apa-apa syarat, had atau sekatan sebagaimana yang difikirkannya patut, kepada mana-mana pegawai awam, dan orang itu yang kepadanya fungsi atau kuasa diwakilkan hendaklah melaksanakan fungsi dan kuasa dengan cara yang sama dan dengan kesan yang sama seolah-olah fungsi atau kuasa itu telah diberikan kepadanya di bawah Enakmen ini.

(2) Seseorang yang dikatakan bertindak menurut suatu perwakilan yang dibuat di bawah seksyen ini hendaklah, jika tiada bukti yang berlawanan, dianggap sebagai bertindak mengikut terma perwakilan itu.

(3) Perwakilan yang dibuat di bawah seksyen ini boleh pada bila-bila masa dibatalkan oleh Pengarah.

(4) Perwakilan yang dibuat di bawah seksyen ini tidak menghalang Pengarah sendiri daripada menjalankan pada bila-bila masa fungsi atau kuasa yang diwakilkan.

BAHAGIAN III

PELESENAN

Kehendak bagi lesen

5. (1) Tiada seorang pun boleh —

- (a) mengeksport apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan;
- (b) mengimport apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan; atau
- (c) membuat apa-apa makanan haiwan,

melainkan jika dia memegang lesen yang dikeluarkan oleh Pengarah.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), Menteri boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, melarang sama ada sepenuhnya atau dengan syarat, pengimportan, dari mana-mana negara atau wilayah atau mana-mana bahagian mana-mana negara atau wilayah, apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang mungkin membawa atau menyebarkan penyakit atau menjejaskan kesihatan haiwan atau manusia atau kedua-duanya.

(3) Mana-mana orang yang mengeksport apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan dengan melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

(4) Mana-mana orang yang mengimport apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan dengan melanggar subseksyen (1) atau subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

(5) Mana-mana orang yang membuat apa-apa makanan haiwan dengan melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan

selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

Permohonan lesen

6. (1) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan lesen di bawah seksyen 5 hendaklah dibuat kepada Pengarah dalam borang yang ditetapkan.

(2) Setiap permohonan untuk mendapatkan lesen di bawah subseksyen (1) hendaklah disertakan dengan dokumen dan maklumat yang dinyatakan oleh Pengarah.

(3) Pengarah boleh, secara bertulis, pada bila-bila masa selepas menerima sesuatu permohonan di bawah subseksyen (1), meminta pemohon untuk memberikan dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu, maklumat, butir-butir atau dokumen tambahan bagi permohonan itu.

(4) Jika apa-apa maklumat, butir-butir atau dokumen tambahan yang dikehendaki di bawah subseksyen (3) tidak diberikan oleh pemohon dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu atau apa-apa pelanjutan masa yang diberikan oleh Pengarah, permohonan itu hendaklah disifatkan ditarik balik dan tidak akan diteruskan, tetapi tanpa menjejaskan hak pemohon untuk membuat permohonan baru.

Pengeluaran lesen

7. (1) Jika sesuatu permohonan untuk mendapatkan lesen diluluskan oleh Pengarah, lesen itu hendaklah dikeluarkan atas nama pemohon apabila dibayar fi yang ditetapkan.

(2) Lesen yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) boleh tertakluk kepada apa-apa syarat yang disifatkan perlu oleh Pengarah.

Keengganan untuk mengeluarkan lesen

8. (1) Sesuatu lesen untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan, tidak akan dikeluarkan —

- (a) jika negara asal yang darinya makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu akan diimport tidak diketahui;
- (b) jika spesifikasi makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu tidak diperuntukkan;
- (c) jika spesifikasi makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan tidak mematuhi spesifikasi yang ditetapkan;
- (d) jika Pengarah mempunyai alasan yang munasabah untuk mempercayai bahawa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu tercemar atau berkemungkinan membawa penyakit yang berbahaya kepada kesihatan haiwan atau manusia; atau
- (e) jika apa-apa lesen atau perakuan lain yang dikehendaki di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain tidak diperoleh oleh pemohon.

(2) Sesuatu lesen untuk membuat makanan haiwan tidak akan dikeluarkan —

- (a) jika spesifikasi makanan haiwan itu tidak diperuntukkan;
- (b) jika spesifikasi makanan haiwan tidak mematuhi spesifikasi yang ditetapkan;
- (c) jika Pengarah mempunyai alasan yang munasabah untuk mempercayai bahawa makanan haiwan itu tercemar atau berkemungkinan membawa penyakit yang berbahaya kepada kesihatan haiwan atau manusia; atau

- (d) jika apa-apa lesen atau perakuan lain yang dikehendaki di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain tidak diperoleh oleh pemohon.

Tempoh lesen

9. (1) Sesuatu lesen untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan, melainkan lesen itu digantung atau dibatalkan di bawah seksyen 14, adalah sah bagi satu konsainan tertakluk kepada tarikh habis tempoh yang dinyatakan dalam lesen itu.

(2) Sesuatu lesen untuk membuat makanan haiwan hendaklah, melainkan jika digantung atau dibatalkan, sah bagi suatu tempoh yang habis tempohnya tidak lewat daripada penghujung tahun kalendar lesen itu bermula, dan hendaklah tamat apabila habis tempoh itu.

Pembaharuan lesen

10. (1) Pemegang lesen boleh memohon untuk memperbaharui lesennya untuk membuat makanan haiwan tidak lewat daripada enam puluh hari sebelum tarikh habis tempoh lesen itu dalam apa-apa bentuk dan cara sebagaimana yang ditentukan oleh Pengarah.

(2) Jika sesuatu permohonan untuk memperbaharui lesen di bawah subseksyen (1) diluluskan oleh Pengarah, lesen itu hendaklah diperbaharui apabila fi yang ditetapkan dibayar dan Pengarah boleh mengenakan apa-apa syarat sebagaimana yang difikirkannya perlu.

(3) Sesuatu permohonan untuk memperbaharui lesen bagi membuat makanan haiwan tidak akan diluluskan —

- (a) jika pemegang lesen itu tidak mematuhi mana-mana peruntukan Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini;

- (b) jika pemegang lesen itu tidak mematuhi apa-apa syarat lesen; atau
- (c) jika pemegang lesen itu tidak mematuhi mana-mana peruntukan di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain.

(4) Jika sesuatu permohonan untuk memperbaharui lesen di bawah subseksyen (1) ditolak, Pengarah hendaklah menghantar suatu notis bertulis kepada pemohon yang memberitahu tentang penolakan itu.

Kuasa untuk mengenakan syarat tambahan atau untuk mengubah syarat

11. Pengarah boleh, pada bila-bila masa —

- (a) mengenakan apa-apa syarat tambahan ke atas lesen; atau
- (b) mengubah mana-mana syarat yang dikenakan ke atas lesen.

Mempamerkan lesen

12. (1) Pemegang lesen hendaklah mempamerkan lesennya di suatu tempat yang mudah dilihat di premisnya di mana makanan haiwan dibuat.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), seseorang pemegang lesen tidak dikehendaki mempamerkan lesen untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan tetapi hendaklah memastikan bahawa dia atau orang yang mengendalikan pengeksportan atau pengimportan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu mempunyai lesen asal atau satu salinan lesen yang disahkan bersamanya.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Lesen tidak boleh dipindah milik

13. (1) Sesuatu lesen yang dikeluarkan di bawah Enakmen ini tidak boleh dipindah milik dan tiada seorang pun boleh menggunakan lesen orang lain.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Penggantungan atau pembatalan lesen

14. (1) Pengarah boleh, dengan memberikan suatu notis secara bertulis kepada pemegang lesen, menggantung atau membatalkan lesennya untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan atau membuat makanan haiwan bagi suatu tempoh yang dinyatakan dalam notis itu —

- (a) jika pemegang lesen tidak mematuhi mana-mana peruntukan Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini;
- (b) jika pemegang lesen tidak mematuhi apa-apa syarat lesen;
- (c) jika pemegang lesen telah mendapatkan lesen itu secara tidak wajar atau dengan menyalahi undang-undang; atau
- (d) jika telah berlaku apa-apa perbuatan atau peninggalan oleh pemegang lesen atau telah wujud suatu perubahan dalam hal keadaan sehingga menyebabkan pemegang lesen itu tidak lagi berhak untuk diberi lesen di bawah Enakmen ini.

(2) Sebelum penggantungan atau pembatalan lesen di bawah subseksyen (1), Pengarah boleh, dengan notis bertulis, memberikan peluang kepada pemegang lesen untuk membuat representasi bertulis terhadap penggantungan atau pembatalan itu dalam tempoh yang dinyatakan dalam notis itu.

(3) Pengarah hendaklah, selepas menimbangkan representasi bertulis yang diberikan di bawah subseksyen (2), memberitahu pemegang lesen secara bertulis mengenai keputusannya dengan seberapa segera yang dapat dilaksanakan.

(4) Jika suatu lesen digantung di bawah subseksyen (1), Pengarah boleh menghendaki pemegang lesen untuk meremedikan kemungkiran atau pelanggaran itu dalam tempoh yang dinyatakan dalam notis yang dikeluarkan di bawah subseksyen (3) dan jika Pengarah fikirkan perlu, dia boleh mengenakan syarat tambahan ke atas lesen itu.

(5) Jika Pengarah berpuas hati bahawa pemegang lesen tidak meremedikan kemungkiran atau pelanggaran itu dalam tempoh yang dinyatakan atau pemegang lesen telah melanggar syarat tambahan di bawah subseksyen (4), atau kemungkiran atau pelanggaran itu berterusan selepas lesen itu digantung di bawah subseksyen (1), Pengarah hendaklah membatalkan lesen itu.

(6) Pemegang lesen yang lesennya digantung atau dibatalkan tidak berhak kepada apa-apa pampasan bagi apa-apa kerugian yang ditanggungnya atau apa-apa bayaran balik fi yang ditetapkan yang dibayar kerana penggantungan atau pembatalan itu.

Mengubah lesen

15. Mana-mana orang yang, tanpa kuasa yang sah, mengubah apa-apa lesen yang dikeluarkan di bawah Enakmen ini atau dengan sengaja menggunakan mana-mana lesen yang diubah, melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Kuasa mahkamah untuk memerintahkan pembatalan lesen

16. (1) Jika mana-mana orang disabitkan atas sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini, mahkamah boleh, sebagai tambahan kepada penalti yang boleh dikenakan olehnya, memerintahkan supaya lesen orang itu dibatalkan.

(2) Jika mana-mana orang yang kepadanya suatu lesen telah dikeluarkan di bawah Enakmen ini disabitkan atas kesalahan kedua atau yang berikutnya di bawah Enakmen ini, mahkamah boleh, sebagai tambahan kepada penalti yang boleh dikenakan, mengarahkan supaya orang itu hilang kelayakan untuk memegang suatu lesen di bawah Enakmen ini bagi suatu tempoh tidak melebihi lima tahun sebagaimana yang ditentukan oleh mahkamah.

(3) Mana-mana orang yang mendapatkan atau cuba untuk mendapatkan suatu lesen semasa dia hilang kelayakan di bawah subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN IV**SPESIFIKASI MAKANAN HAIWAN ATAU BAHAN TAMBAHAN
MAKANAN HAIWAN DAN SYARAT BAGI PENYIMPANAN, PENSTORAN,
PEMBUNGKUSAN, PELABELAN DAN PENGANGKUTAN YANG
SEPATUTNYA****Pematuhan spesifikasi**

17. (1) Semua makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang dieksport, diimport, diedarkan, dimiliki, dijual atau digunakan, atau semua makanan haiwan yang dibuat untuk diberi makan kepada haiwan hendaklah mematuhi spesifikasi makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang ditetapkan.

(2) Makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang diimport hendaklah dikehendaki menjalani pemeriksaan oleh pihak berkuasa veterinar sama ada di tempat ketibaan atau di mana-mana tempat lain yang ditetapkan oleh pihak berkuasa veterinar.

(3) Selepas pemeriksaan di bawah subseksyen (2), jika makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu pada pendapat pihak berkuasa veterinar tidak mematuhi spesifikasi atau telah terdedah kepada atau tercemar dengan apa-apa penyakit atau bahan berbahaya atau mengandungi apa-apa antibiotik, hormon atau bahan kimia lain yang dilarang, walaupun lesen telah dikeluarkan di bawah seksyen 7 pihak berkuasa veterinar boleh, mengikut budi bicaranya sama ada —

- (a) enggan membenarkan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu dipunggah, diturunkan ke darat atau dialihkan;
- (b) menyebabkan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu dimusnahkan dengan serta merta dan dilupuskan mengikut cara yang difikirkannya patut; atau
- (c) menyebabkan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu ditahan sama ada di tempat ketibaan atau di mana-mana tempat lain sebagaimana yang ditetapkan oleh pihak berkuasa veterinar bagi apa-apa tempoh yang ditentukan olehnya.

(4) Makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang akan dieksport boleh dikehendaki menjalani pemeriksaan oleh pihak berkuasa veterinar di mana-mana tempat yang ditetapkan olehnya.

(5) Selepas pemeriksaan di bawah subseksyen (4), jika makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu pada pendapat pihak berkuasa veterinar tidak mematuhi apa-apa spesifikasi atau telah terdedah kepada atau tercemar dengan apa-apa penyakit atau bahan berbahaya atau mengandungi apa-apa antibiotik, hormon atau bahan kimia lain yang dilarang, pihak berkuasa veterinar hendaklah tidak membenarkan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu dieksport.

(6) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

Pematuhan syarat-syarat bagi penyimpanan, penstoran, pembungkusan, pelabelan dan pengangkutan yang sepatutnya

18. (1) Semua makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang disimpan, distor, dibungkus, dilabel atau diangkut hendaklah mematuhi syarat yang ditetapkan bagi penyimpanan, penstoran, pembungkusan, pelabelan dan pengangkutan yang sepatutnya bagi makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN V

KAWALAN PENGGUNAAN ANTIBIOTIK, HORMON DAN BAHAN KIMIA LAIN

Cara dan takat pemasukan

19. (1) Tiada seorang pun boleh —

- (a) membubuh apa-apa antibiotik, hormon atau bahan kimia lain ke dalam makanan haiwan; atau

- (b) memasukkan apa-apa antibiotik, hormon atau bahan kimia lain secara langsung atau melalui bahantara ke dalam haiwan,

melainkan mengikut cara yang ditetapkan dan pada takat yang ditetapkan.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

(3) Walau apa pun subseksyen (1), apa-apa antibiotik, hormon atau bahan kimia lain boleh dibubuh ke dalam makanan haiwan atau dimasukkan secara langsung atau melalui bahantara ke dalam haiwan, pada takat yang lebih tinggi daripada takat yang ditetapkan jika dipreskripsikan sedemikian oleh seorang doktor veterinar secara bertulis dan hanya bagi maksud rawatan, pengawalan atau pembasmian penyakit.

(4) Bagi maksud seksyen ini, “doktor veterinar” mempunyai erti yang diberikan kepadanya di bawah Akta Doktor Veterinar 1974 [*Akta 147*].

Pemilikan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang mengandungi antibiotik, dsb.

20. (1) Tiada seorang pun boleh memiliki apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang mengandungi antibiotik, hormon atau bahan kimia lain yang pencampurannya tidak dibenarkan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN VI

PENGUATKUASAAN

Pegawai diberi kuasa

21. (1) Pengarah boleh secara bertulis memberi kuasa mana-mana pegawai awam untuk menjadi pegawai diberi kuasa untuk menjalankan kuasa penguatkuasaan di bawah Enakmen ini.

(2) Seorang pegawai diberi kuasa hendaklah menjalankan segala kuasa yang terletak hak padanya di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini.

Kad kuasa

22. (1) Pengarah hendaklah mengeluarkan kad kuasa kepada setiap pegawai diberi kuasa yang hendaklah ditandatangani oleh Pengarah.

(2) Apabila seseorang pegawai diberi kuasa menjalankan mana-mana kuasa di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, dia hendaklah apabila diminta, menunjukkan kepada orang yang terhadapnya kuasa itu sedang dijalankan kad kuasa yang dikeluarkan kepadanya di bawah subseksyen (1).

Kuasa penyasatan

23. Seseorang pegawai diberi kuasa atau pegawai polis hendaklah mempunyai kuasa untuk menyiasat apa-apa kesalahan di bawah Enakmen ini, dan kuasa yang sedemikian hendaklah sebagai tambahan kepada kuasa yang diperuntukkan di bawah Enakmen ini dan bukan pengurangannya.

Kuasa penangkapan

24. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau seseorang pegawai kastam boleh menangkap tanpa waran mana-mana orang yang melakukan atau cuba untuk melakukan, atau dengan semunasabahnya disyaki oleh pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam sebagai melakukan atau cuba melakukan, mana-mana kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini jika —

- (a) dia enggan memberikan nama dan alamatnya;
- (b) ada alasan yang munasabah untuk mempercayai bahawa dia telah memberikan nama atau alamat palsu;
- (c) dia mungkin akan melarikan diri; atau
- (d) dia memberikan alamatnya di suatu tempat yang bukan di Sabah.

(2) Seseorang pegawai diberi kuasa atau pegawai kastam yang membuat penangkapan di bawah subseksyen (1) hendaklah tanpa kelengahan yang tidak perlu menyerahkan orang yang ditangkap sedemikian kepada pegawai polis yang paling hampir atau, jika tiada pegawai polis membawa orang itu ke balai polis yang paling hampir, dan sesudah itu orang itu hendaklah diperlakukan mengikut undang-undang yang berhubungan dengan tatacara jenayah yang sedang berkuat kuasa seolah-olah dia ditangkap oleh seorang pegawai polis.

Penggeledahan dan penyitaan dengan waran

25. (1) Jika seseorang Majistret mendapati, atas maklumat bertulis bersumpah daripada seseorang pegawai diberi kuasa dan selepas apa-apa siasatan sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Majistret itu, bahawa ada sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa —

- (a) mana-mana premis telah digunakan atau akan digunakan bagi; atau
- (b) ada di dalam mana-mana premis keterangan yang perlu bagi perjalanan siasatan mengenai,

pelakuan suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, Majistret boleh mengeluarkan suatu waran yang memberi kuasa mana-mana pegawai diberi kuasa yang dinamakan dalam waran itu, pada bila-bila masa yang munasabah pada waktu siang atau malam dan dengan atau tanpa bantuan, untuk memasuki premis itu dan jika perlu dengan menggunakan kekerasan.

(2) Waran yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) boleh memberi kuasa pegawai diberi kuasa untuk —

- (a) menggeledah premis, dan menyita apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang dengan semunasabahnya dipercayai dapat memberikan keterangan mengenai pelakuan kesalahan itu;
- (b) mengambil sampel apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan atau benda lain yang dijumpai di dalam premis itu bagi maksud menentukan dengan ujian atau selainnya, sama ada kesalahan itu telah dilakukan; dan
- (c) membuat salinan atau mengambil cabutan daripada apa-apa buku, rekod, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang dijumpai di dalam premis itu.

(3) Seseorang pegawai diberi kuasa yang memasuki mana-mana premis di bawah seksyen ini boleh membawa bersama-samanya mana-mana orang lain dan kelengkapan sebagaimana yang didapatinya perlu.

(4) Seseorang pegawai diberi kuasa boleh, pada menjalankan kuasanya di bawah seksyen ini, jika perlu untuk berbuat demikian —

- (a) memecah buka mana-mana pintu luar atau dalam premis itu atau mana-mana pagar, kepungan, pintu pagar atau halangan lain ke premis itu, untuk masuk ke dalam premis itu;
- (b) mengalihkan dengan menggunakan kekerasan apa-apa halangan kepada kemasukan, penggeledahan, penyitaan dan pengalihan sebagaimana yang dia diberi kuasa untuk melakukannya di bawah seksyen ini; dan
- (c) menahan mana-mana orang yang dijumpai di dalam premis itu sehingga penggeledahan itu selesai.

(5) Jika oleh sebab jenis, saiz atau amaunnya, tidaklah praktik untuk mengalihkan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita di bawah seksyen ini, pegawai diberi kuasa itu hendaklah mengelak pengangkut atau premis yang di dalamnya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu dijumpai.

(6) Adalah menjadi suatu kesalahan bagi mana-mana orang tanpa apa-apa kebenaran bertulis atau kuasa yang sah memecahkan atau mengganggu lak yang disebut di bawah subseksyen (5), atau memindahkan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain dari premis itu.

Penggeledahan dan penyitaan tanpa waran

26. Apabila seseorang pegawai diberi kuasa mempunyai sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang berkenaan dengannya suatu kesalahan telah dilakukan mungkin dijumpai di dalam atau pada

mana-mana tempat, premis, orang atau pengangkut dan bahawa oleh sebab kelengahan dalam mendapatkan waran di bawah seksyen 25 matlamat penggeledahan mungkin terkecewa, dia boleh, tanpa waran, dengan apa-apa bantuan dan kekerasan sebagaimana yang perlu —

- (a) memasuki dan menggeledah tempat atau premis itu;
- (b) memberhentikan dan memeriksa orang atau pengangkut itu; dan
- (c) menyita apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang boleh didapati dan boleh menjadi keterangan mengenai pelakuan kesalahan itu.

Kuasa untuk memasuki premis

27. (1) Walau apa pun seksyen 25 dan 26, seseorang pegawai diberi kuasa atau pegawai polis boleh pada bila-bila masa memasuki mana-mana premis bagi maksud —

- (a) memeriksa apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang difikirkannya perlu;
- (b) mengesahkan ketepatan rekod atau pernyataan atau apa-apa maklumat yang diberikan kepada pegawai diberi kuasa atau pegawai polis;
- (c) mengambil sampel apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan atau bahan lain yang dijumpai di dalam premis itu bagi maksud menentukan, melalui ujian atau selainnya, sama ada suatu kesalahan telah dilakukan; atau
- d) mengambil apa-apa gambar.

Capaian kepada data berkomputer

28. (1) Mana-mana pegawai diberi kuasa yang menjalankan penggeledahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, hendaklah diberi capaian kepada data berkomputer sama ada yang disimpan dalam sesuatu komputer atau selainnya.

(2) Bagi maksud seksyen ini, pegawai diberi kuasa hendaklah diberi kata laluan, kod penyulitan, kod penyahsulitan, perisian atau perkakasan yang perlu atau apa-apa cara lain yang dikehendaki bagi capaiannya untuk membolehkan pemahaman data berkomputer itu.

Kuasa untuk memberhentikan, menggeledah dan menyita pengangkut

29. (1) Jika seseorang pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam mempunyai sebab yang munasabah untuk mengesyaki bahawa mana-mana pengangkut membawa apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang berkenaan dengannya suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, sedang atau telah dilakukan, dia boleh memberhentikan dan memeriksa pengangkut itu dan boleh, jika pada pemeriksaan itu dia mempunyai sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa pengangkut itu sedang atau telah digunakan untuk melakukan kesalahan itu, menyita pengangkut itu dan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang dijumpai di dalam pengangkut itu yang semunasabahnya dipercayai dapat memberikan keterangan mengenai pelakuan kesalahan itu.

(2) Orang yang mengawal atau menjaga pengangkut itu hendaklah, jika dikehendaki untuk berbuat demikian oleh pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam itu —

- (a) memberhentikan pengangkut itu dan membenarkan pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam itu untuk memeriksa pengangkut itu; dan

- (b) membuka semua bahagian pengangkut itu untuk diperiksa dan mengambil segala langkah yang perlu untuk membolehkan atau memudahkan perjalanan pemeriksaan itu sebagaimana yang didapati perlu oleh pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam itu.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Senarai benda yang disita

30. (1) Jika apa-apa penyitaan dibuat di bawah Enakmen ini, pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam yang membuat penyitaan itu hendaklah menyediakan suatu senarai makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita dan premis tempat ia dijumpai dan hendaklah menandatangani senarai itu.

(2) Senarai yang disediakan mengikut subseksyen (1) hendaklah diserahkan dengan serta merta kepada —

- (a) penghuni premis tempat makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita itu dijumpai; atau
- (b) orang yang mengawal atau menjaga pengangkut itu, jika penyitaan itu dibuat di bawah seksyen 29.

(3) Jika penyitaan itu dibuat di dalam atau dari mana-mana premis yang tidak dihuni, pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam itu hendaklah bila mana mungkin menampalkan senarai benda yang disita dengan cara yang mudah dilihat di premis itu.

(4) Jika makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu disita selain di dalam atau dari mana-mana premis, pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam yang membuat penyitaan itu hendaklah memberikan suatu notis secara bertulis mengenai penyitaan itu dan alasan penyitaan itu kepada pemunya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita itu dengan menyerahkan suatu salinan notis itu kepada pemunya itu sendiri atau melalui pos ke tempat perniagaan atau kediamannya.

Pegawai diberi kuasa boleh meminta bantuan untuk memeriksa benda yang berkaitan dengan kesalahan

31. Seseorang pegawai diberi kuasa boleh meminta bantuan mana-mana orang yang mempunyai kelayakan yang perlu untuk memeriksa apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita atau ditahan di bawah Enakmen ini bagi maksud penyiasatan.

Kuasa untuk mengambil sampel

32. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa boleh meminta, memilih, mengambil atau mendapatkan sampel mana-mana makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan bagi maksud penganalisan tanpa bayaran daripada mana-mana orang yang mengeksport, mengimport, membuat, mengedar, menjual, menggunakan atau memiliki makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu, atau ejen atau pekhidmatnya yang daripadanya makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu didapatkan.

(2) Tatacara bagi pengambilan dan berurusan dengan sampel hendaklah sebagaimana yang ditetapkan.

Penetapan makmal

33. Pengarah boleh menetapkan makmal sebagaimana yang difikirkannya perlu bagi maksud Enakmen ini.

Pelantikan juruanalisis

34. Pengarah boleh melantik mana-mana orang yang berkecayaan untuk menjadi seorang juruanalisis bagi maksud menjalankan analisis di bawah Enakmen ini.

Perakuan analisis

35. (1) Suatu perakuan analisis yang ditandatangani oleh juruanalisis hendaklah, apabila dikeluarkan oleh Pendakwa Raya dalam mana-mana perbicaraan di bawah Enakmen ini, menjadi keterangan yang mencukupi mengenai fakta-fakta yang dinyatakan dalam perakuan itu melainkan jika tertuduh menghendaki juruanalisis itu dipanggil sebagai saksi, dalam hal itu dia hendaklah memberikan notis bertulis kepada Pendakwa Raya tidak kurang daripada tiga hari genap sebelum permulaan perbicaraan itu.

(2) Jika Pendakwa Raya berhasrat untuk memberikan apa-apa perakuan yang disebut dalam subseksyen (1) sebagai keterangan, dia hendaklah menyerahkan suatu salinan perakuan itu kepada tertuduh tidak kurang daripada sepuluh hari yang genap sebelum permulaan perbicaraan itu.

Pemeriksaan atau pengujian makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang disita

36. (1) Apabila apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan disita di bawah Enakmen ini, adalah memadai untuk membuka dan memeriksa lima peratus sahaja daripada setiap perihalan bungkusan atau bekas di mana makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu terkandung.

(2) Jika perlu dilakukan ujian terhadap mana-mana makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang disita di bawah Enakmen ini, adalah memadai untuk hanya menguji suatu sampel yang tidak melebihi lima peratus daripada jumlah atau berat makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang diperiksa di bawah subseksyen (1).

(3) Mahkamah hendaklah menganggap bahawa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan yang terkandung di dalam bungkusan atau bekas yang tidak dibuka adalah daripada jenis, bilangan dan mutu yang sama seperti yang dijumpai di dalam bungkusan atau bekas yang serupa yang telah dibuka.

Kuasa untuk menghendaki maklumat mengenai makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan

37. (1) Pengarah boleh menghendaki mana-mana orang yang menjalankan apa-apa aktiviti yang melibatkan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan supaya mengemukakan kepada Pengarah, dalam masa yang ditetapkan dalam suatu notis, apa-apa maklumat berkaitan dengan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan itu.

(2) Mana-mana orang yang tidak mengemukakan maklumat sebagaimana yang dikehendaki oleh Pengarah di bawah subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Kuasa untuk menghendaki kehadiran orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes

38. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa yang menjalankan penyiasatan di bawah Enakmen ini boleh, melalui perintah bertulis, menghendaki kehadiran di hadapannya mana-mana orang yang pada pendapat pegawai diberi kuasa itu mempunyai pengetahuan tentang fakta dan hal keadaan kes itu, dan orang itu hendaklah hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian.

(2) Jika orang itu enggan atau tidak hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian, pegawai diberi kuasa itu boleh melaporkan keengganan atau ketidakhadiran itu kepada mahkamah yang hendaklah mengeluarkan suatu saman untuk memastikan kehadiran orang itu sebagaimana yang dikehendaki oleh perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1).

Pemeriksaan orang yang berkaitan dengan kes

39. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa yang membuat penyiasatan di bawah Enakmen ini boleh memeriksa secara lisan mana-mana orang yang dikatakan mempunyai pengetahuan tentang fakta dan hal keadaan kes itu.

(2) Orang yang diperiksa di bawah subseksyen (1) itu hendaklah terikat untuk menjawab semua soalan yang berhubungan dengan kes yang diajukan kepadanya oleh pegawai diberi kuasa, tetapi orang itu boleh enggan menjawab apa-apa soalan yang jawapannya berkecenderungan mendedahkannya kepada pertuduhan jenayah atau penalti atau pelucuthakan.

(3) Seseorang yang membuat suatu pernyataan di bawah seksyen ini adalah terikat di sisi undang-undang untuk menyatakan yang benar, sama ada pernyataan itu dibuat secara keseluruhannya atau sebahagiannya dalam menjawab soalan atau tidak.

(4) Pegawai diberi kuasa yang memeriksa seseorang di bawah subseksyen (1) hendaklah terlebih dahulu memaklumkan orang itu mengenai peruntukan subseksyen (2) dan (3).

(5) Suatu pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang di bawah seksyen ini hendaklah, bila mana mungkin, diubah ke dalam bentuk bertulis dan ditandatangani oleh orang yang membuatnya atau dilekatkan cap ibu jarinya, mengikut mana-mana yang berkenaan, selepas pernyataan itu dibacakan kepadanya dalam bahasa yang dibuatnya dan selepas dia diberi peluang untuk membuat apa-apa pembetulan yang dia mahu.

Kebolehterimaan pernyataan sebagai keterangan

40. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen ini, tiada pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang kepada seorang pegawai diberi kuasa dalam perjalanan suatu penyiasatan di bawah Enakmen ini boleh digunakan sebagai keterangan.

(2) Apabila mana-mana saksi dipanggil bagi pihak pendakwaan atau pembelaan, selain tertuduh, mahkamah hendaklah, atas permintaan tertuduh atau pendakwa, merujuk kepada apa-apa pernyataan yang dibuat oleh saksi itu kepada pegawai diberi kuasa dalam perjalanan penyiasatan di bawah Enakmen ini dan boleh kemudian, jika difikirkan patut oleh mahkamah demi kepentingan keadilan, mengarahkan supaya tertuduh diberikan suatu salinan pernyataan itu dan pernyataan itu boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan saksi itu mengikut cara yang diperuntukkan oleh Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*].

(3) Jika tertuduh telah membuat suatu pernyataan semasa perjalanan suatu penyiasatan, pernyataan itu boleh diterima sebagai keterangan dalam menyokong pembelaannya semasa perjalanan perbicaraan.

(4) Tiada apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan terpakai bagi apa-apa pernyataan yang dibuat dalam perjalanan perbarisan cam atau termasuk dalam seksyen 27 atau perenggan 32 (1)(a), (i) dan (j) Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*].

(5) Apabila mana-mana orang dipertuduh atas apa-apa kesalahan yang berhubungan dengan —

(a) pembuatan; atau

(b) kandungan,

apa-apa pernyataan yang dibuat olehnya kepada pegawai diberi kuasa dalam perjalanan suatu penyiasatan yang dibuat di bawah Enakmen ini, pernyataan itu boleh digunakan sebagai keterangan dalam kes pendakwaan.

Pelepasan atau pelupusan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, dsb.

41. (1) Jika apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain telah disita di bawah Enakmen ini, seseorang pegawai diberi kuasa boleh —

- (a) melepaskan bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita itu kepada pemunya atau kepada orang yang daripada milik, jagaan atau kawalannya ia disita, atau kepada mana-mana orang yang difikirkan oleh pegawai diberi kuasa berhak kepadanya, tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat yang dikenakan oleh pegawai diberi kuasa itu, dan tertakluk, dalam apa-apa jua hal, kepada pemberian jaminan yang mencukupi yang memuaskan hati pegawai diberi kuasa itu bahawa bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita itu akan diserahkan kepada pegawai diberi kuasa itu apabila permintaan dibuat oleh pegawai diberi kuasa itu dan bahawa terma dan syarat tersebut, jika ada, akan dipatuhi;
- (b) melepaskan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu kepada pemunya atau kepada orang yang daripada milik, jagaan atau kawalannya ia disita, atau kepada mana-mana orang yang difikirkan oleh pegawai diberi kuasa berhak kepadanya, dengan kebebasan diberikan kepada orang yang kepadanya ia dilepaskan sedemikian untuk melupuskannya, tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat yang dikenakan oleh pegawai diberi kuasa itu, dan tertakluk, dalam apa-apa jua hal, kepada pemberian jaminan yang mencukupi yang memuaskan hati pegawai diberi kuasa itu dalam jumlah yang tidak kurang daripada jumlah yang pada pendapat pegawai diberi kuasa itu melambangkan —

- (i) nilai pasaran terbuka makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu pada tarikh ia dilepaskan sedemikian;
 - (ii) duti kastam yang kena dibayar berkenaan dengannya, jika ada; dan
 - (iii) cukai yang kena dibayar berkenaan dengannya di bawah mana-mana undang-undang bertulis, jika ada, bagi bayaran jumlah yang dijamin sedemikian kepada Pengarah sekiranya mahkamah membuat perintah melucuthakkan jumlah itu di bawah Enakmen ini; atau
- (c) menjual atau memusnahkan, sebagaimana yang sesuai dalam hal keadaan itu, makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan atau benda lain yang, pada pendapat pegawai diberi kuasa itu, ialah jenis yang mudah musnah atau mungkin cepat merosot mutu atau nilainya, dan jika ia dijual sedemikian, pegawai diberi kuasa itu hendaklah memegang hasil jualan itu sementara menunggu keputusan apa-apa pendakwaan atau tuntutan.

(2) Mana-mana orang yang —

- (a) apabila diminta tidak menyerahkan kepada seseorang pegawai diberi kuasa apa-apa bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang telah dilepaskan kepadanya di bawah perenggan (1)(a); atau
- (b) tidak mematuhi atau melanggar mana-mana terma atau syarat yang dikenakan di bawah perenggan (1)(a) atau (b),

melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

(3) Liabiliti jenayah mana-mana orang di bawah subseksyen (2) hendaklah sebagai tambahan kepada apa-apa liabiliti lain yang ditanggung oleh orang itu atau mana-mana orang lain di bawah terma-terma dan syarat-syarat yang berhubungan dengan pelepasan apa-apa bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain di bawah perenggan (1)(a) atau apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain di bawah perenggan (1)(b).

Pelucuthakan atau pelepasan makanan haiwan, dsb., yang disita

42. (1) Apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita pada menjalankan mana-mana kuasa di bawah Enakmen ini boleh dilucuthakkan.

(2) Suatu perintah bagi pelucuthakan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita hendaklah dibuat jika dibuktikan sehingga memuaskan hati mahkamah bahawa suatu kesalahan di bawah Enakmen ini telah dilakukan dan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita itu merupakan hal perkara atau digunakan dalam pelakuan kesalahan itu, walaupun tiada orang telah disabitkan atas kesalahan itu.

(3) Jika tidak ada pendakwaan berkenaan dengan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita di bawah Enakmen ini, makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu hendaklah diambil dan disifatkan terlucut hak apabila habis tempoh tiga puluh hari dari tarikh penyampaian notis ke alamat yang terakhir diketahui orang yang daripadanya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu disita

yang menyatakan bahawa tiada pendakwaan berkenaan dengan makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu melainkan jika sebelum habis tempoh itu suatu tuntutan baginya telah dibuat mengikut cara yang dinyatakan dalam subseksyen (4), (5), (6) dan (7).

(4) Mana-mana orang yang menegaskan bahawa dia ialah pemunya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disebut dalam subseksyen (3) dan bahawa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu tidak boleh dilucuthakkan boleh memberi sendiri atau melalui ejennya yang diberi kuasa secara bertulis, notis bertulis kepada pegawai diberi kuasa yang dalam jagaannya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu dipegang bahawa dia menuntut makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu.

(5) Apabila notis yang disebut dalam subseksyen (4) diterima, pegawai diberi kuasa hendaklah merujuk tuntutan itu kepada seorang Majistret bagi mendapatkan keputusan.

(6) Majistret yang kepadanya sesuatu perkara dirujukkan di bawah subseksyen (5) hendaklah mengeluarkan suatu saman yang menghendaki orang yang menegaskan bahawa dia ialah pemunya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu dan orang yang daripadanya ia disita hadir di hadapannya, dan apabila mereka hadir atau apabila mereka tidak hadir, setelah dibuktikan bahawa saman itu telah disampaikan dengan sewajarnya, Majistret hendaklah meneruskan pemeriksaan perkara itu.

(7) Jika dibuktikan bahawa suatu kesalahan di bawah Enakmen ini telah dilakukan dan bahawa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu yang disebut dalam subseksyen (6) merupakan hal perkara

bagi atau telah digunakan dalam pelakuan kesalahan itu, maka Majistret hendaklah memerintahkan supaya makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain itu dilucuthakkan, dan hendaklah, jika tiada bukti sedemikian, memerintahkan pelepasannya.

(8) Apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang dilucuthakkan atau disifatkan terlucut hak hendaklah dihantarserahkan kepada pegawai diberi kuasa itu dan hendaklah dilupuskan mengikut arahan Pengarah.

Kos memegang makanan haiwan, dsb., yang disita

43. Jika apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita di bawah Enakmen ini dipegang dalam jagaan Pengarah sementara menunggu penyelesaian apa-apa prosiding berkenaan dengan suatu kesalahan di bawah Enakmen ini, kos untuk memegangnya dalam jagaan hendaklah, tanpa mengira sama ada apa-apa pendakwaan dimulakan atau selainnya terhadap mana-mana orang, menjadi hutang sivil yang kena dibayar oleh orang itu kepada Kerajaan dan bolehlah didapatkan dengan sewajarnya.

Tiada kos atau ganti rugi yang berbangkit daripada penyitaan boleh didapatkan

44. Tiada seorang pun boleh, dalam apa-apa prosiding di hadapan mana-mana mahkamah berkenaan dengan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau apa-apa benda lain yang disita dalam menjalankan atau yang berupa sebagai menjalankan mana-mana kuasa yang diberikan di bawah Enakmen ini, berhak untuk mendapatkan kos prosiding itu atau apa-apa ganti rugi atau relief lain melainkan jika penyitaan itu dibuat tanpa sebab yang munasabah.

Menghalang dsb., pegawai**45. Mana-mana orang yang —**

- (a) dengan apa-apa cara mengamang, menggalang atau menghalang pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam dalam pelaksanaan kewajipannya di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini; atau
- (b) gagal memberikan kemudahan atau bantuan yang munasabah kepada pegawai diberi kuasa dalam pelaksanaan kewajipannya di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini,

melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN VII**PELBAGAI****Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan dan pekerja atau ejen**

46. (1) Jika suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini telah dilakukan oleh sesuatu pertubuhan perbadanan, mana-mana orang yang pada masa pelakuan kesalahan itu ialah seorang pengarah, pengurus, setiausaha atau pegawai lain seumpamanya pertubuhan perbadanan itu, atau yang berupa sebagai bertindak atas mana-mana sifat sedemikian, atau yang mengikut apa-apa cara atau sehingga apa-apa takat bertanggungjawab bagi pengurusan apa-apa hal ehwal pertubuhan perbadanan itu, atau yang membantu dalam pengurusan sedemikian, hendaklah disifatkan bersalah atas kesalahan itu

melainkan jika dia membuktikan bahawa kesalahan itu telah dilakukan tanpa pengetahuannya, persetujuannya atau pembiarannya dan bahawa dia telah menjalankan usaha yang sewajarnya untuk mengelakkan pelakuan kesalahan itu sebagaimana yang patut dijalankan olehnya, dengan mengambil kira jenis fungsinya atas sifat itu dan segala hal keadaan.

(2) Jika mana-mana orang boleh dikenakan apa-apa hukuman atau penalti di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini bagi apa-apa perbuatan, peninggalan, keabaian atau keingkaran, orang itu boleh dikenakan hukuman atau penalti yang sama bagi tiap-tiap perbuatan, peninggalan, keabaian atau keingkaran mana-mana pekerja atau ejennya atau pekerja ejen itu, jika perbuatan, peninggalan, keabaian atau keingkaran itu telah dilakukan oleh pekerja ejen itu dalam penjalanan pekerjaannya dengan ejen itu atau selainnya bagi pihak ejen itu.

(3) Tiada apa-apa jua di bawah subseksyen (2) boleh membebaskan seseorang ejen, pegawai atau pekerja daripada apa-apa tanggungan bagi suatu kesalahan.

Penalti am

47. (1) Mana-mana orang yang melakukan suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini yang baginya tiada penalti diperuntukkan dengan nyata boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

(2) Mana-mana pertubuhan perbadanan yang melakukan suatu kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini yang baginya tiada penalti diperuntukkan dengan nyata, boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit.

Pengkompaunan kesalahan

48. (1) Pengarah boleh mengkompaun apa-apa kesalahan yang dilakukan oleh mana-mana orang di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini dan yang ditetapkan sebagai suatu kesalahan boleh dikompaun dengan membuat suatu tawaran bertulis kepada orang itu untuk mengkompaun kesalahan itu apabila dibayar kepada Pengarah suatu amaun yang tidak melebihi lima puluh peratus daripada amaun denda maksimum bagi kesalahan itu dalam masa yang dinyatakan dalam tawaran itu.

(2) Suatu tawaran di bawah subseksyen (1) boleh dibuat pada bila-bila masa selepas kesalahan itu dilakukan, tetapi sebelum apa-apa pendakwaan ke atasnya dimulakan.

(3) Jika amaun yang dinyatakan dalam tawaran yang dibuat di bawah subseksyen (1) tidak dibayar dalam masa yang dinyatakan dalam tawaran itu atau dalam apa-apa tempoh lanjutan yang boleh diberikan oleh Pengarah, pendakwaan bagi kesalahan itu boleh dimulakan pada bila-bila masa selepas itu terhadap orang yang kepadanya tawaran itu dibuat.

(4) Jika suatu kesalahan telah dikompaun di bawah subseksyen (1), tiada pendakwaan boleh dimulakan berkenaan dengan kesalahan itu terhadap orang yang kepadanya tawaran untuk mengkompaun itu telah dibuat dan apa-apa makanan haiwan, bahan tambahan makanan haiwan, bekas, bungkusan, pengangkut, peralatan, buku, dokumen, data berkomputer atau benda lain yang disita di bawah Enakmen ini berkaitan dengan kesalahan itu boleh dilepaskan atau dilucuthakkan oleh Pengarah tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat yang difikirkan patut oleh Pengarah untuk dikenakan.

Pendakwaan

49. Tiada pendakwaan bagi kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini boleh dimulakan kecuali oleh atau dengan keizinan bertulis Pendakwa Raya.

Perlindungan terhadap guaman dan prosiding undang-undang

50. Tiada tindakan atau pendakwaan boleh dibawa, dimulakan atau dikekalkan dalam mana-mana mahkamah terhadap —

- (a) pihak berkuasa veterinar, juruanalisis atau pegawai diberi kuasa bagi atau atas sebab atau berkenaan dengan apa-apa perbuatan yang diperintahkan atau dilakukan bagi maksud melaksanakan Enakmen ini dan mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini; dan
- (b) mana-mana orang lain bagi apa-apa perbuatan yang dilakukan atau berupa sebagai dilakukan olehnya di bawah perintah, arahan atau suruhan Pengarah atau mana-mana pegawai lain yang diberi kuasa sewajarnya di bawah Enakmen ini,

jika perbuatan itu dilakukan dengan suci hati dan dengan kepercayaan yang munasabah bahawa perbuatan itu perlu bagi maksud yang diniatkan untuk dicapai olehnya dan bagi melaksanakan peruntukan Enakmen ini.

Maklumat dan pemberi maklumat tidak boleh didedahkan

51. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen ini, tiada saksi dalam mana-mana prosiding sivil atau jenayah menurut Enakmen ini boleh dikehendaki atau dibenarkan mendedahkan nama atau alamat mana-mana pemberi maklumat atau isi dan jenis maklumat yang diterima daripadanya atau menyatakan apa-apa perkara yang mungkin menyebabkan dia diketahui.

(2) Jika sesuatu buku atau dokumen yang menjadi keterangan atau yang boleh diperiksa dalam mana-mana prosiding sivil atau jenayah mengandungi apa-apa catatan yang mungkin menyebabkan dia diketahui, mahkamah hendaklah menyebabkan semua catatan itu ditutup daripada penglihatan atau dipadam hanya setakat yang perlu untuk melindungi pemberi maklumat itu daripada diketahui.

(3) Jika dalam sesuatu perbicaraan bagi sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini mahkamah, selepas siasatan penuh tentang kes itu, berpendapat bahawa pemberi maklumat itu dengan sengaja membuat dalam aduannya suatu pernyataan material yang dia tahu atau percaya adalah palsu atau tidak percaya adalah benar, atau jika dalam mana-mana prosiding lain mahkamah berpendapat bahawa keadilan tidak dapat dilaksanakan sepenuhnya antara pihak-pihak dalam prosiding itu tanpa mengetahui pemberi maklumat itu, maka sah bagi mahkamah untuk menghendaki pengemukakan aduan asal, jika bertulis, dan membenarkan siasatan dan menghendaki pendedahan sepenuhnya tentang pemberi maklumat itu.

Gangguan terhadap tanda rasmi

52. Mana-mana orang yang tanpa kuasa membuka, mengubah, memalsu, menyalin, memecahkan, mengalihkan, memusnahkan atau memadamkan apa-apa tanda, ikatan atau lak yang diletakkan oleh mana-mana pihak berkuasa veterinar, pegawai diberi kuasa, pegawai polis atau pegawai kastam menurut peruntukan Enakmen ini pada apa-apa makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan, atau pada apa-apa bekas, bungkusan, premis, pengangkut, peralatan, pintu atau apa-apa bukaan yang mengandungi atau membolehkan akses kepada makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

Tidak mematuhi perintah yang sah

53. Mana-mana orang yang tidak mematuhi apa-apa perintah bertulis yang dikeluarkan oleh pihak berkuasa veterinar atau mana-mana pegawai diberi kuasa melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang

berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

Memberikan atau membuat maklumat atau pernyataan palsu

54. Mana-mana orang yang memberikan maklumat atau membuat suatu pernyataan menurut kehendak Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, yang palsu dalam apa-apa butir yang material, melainkan jika dia membuktikan bahawa dia tidak mengetahui dan tiada sebab untuk mengesyaki bahawa maklumat atau pernyataan itu adalah palsu dan telah mengambil segala langkah yang munasabah untuk memastikan kebenaran maklumat atau pernyataan itu, melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kedua atau yang berikutnya, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi empat tahun atau kedua-duanya.

Bidang kuasa untuk membicarakan kesalahan

55. Walau apa pun mana-mana undang-undang bertulis yang berlawanan, Mahkamah Majistret hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan mana-mana kesalahan di bawah Enakmen ini atau mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini, dan mengenakan hukuman penuh bagi mana-mana kesalahan itu.

Kuasa untuk membuat peraturan

56. (1) Menteri boleh membuat peraturan-peraturan sebagaimana yang perlu atau suai manfaat bagi maksud melaksanakan peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

(2) Tanpa menjejaskan keluasan subseksyen (1), Menteri boleh membuat peraturan-peraturan —

-
- (a) untuk menetapkan kelayakan, kelakuan dan tugas juruanalisis;
 - (b) untuk menetapkan semua perkara yang berhubungan dengan permohonan, pembaharuan, penggantungan dan pembatalan lesen untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan;
 - (c) untuk menetapkan semua perkara yang berhubungan dengan permohonan, pembaharuan, penggantungan dan pembatalan lesen untuk membuat makanan haiwan;
 - (d) untuk menetapkan syarat dan sekatan lesen untuk mengeksport atau mengimport makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan;
 - (e) untuk menetapkan semua perkara yang berhubungan dengan spesifikasi dan piawaian makanan haiwan dan bahan tambahan makanan haiwan dan membuat peruntukan bagi melaksanakan spesifikasi dan piawaian itu;
 - (f) untuk menetapkan semua perkara yang berhubungan dengan pengangkutan, penstoran, penyimpanan, pelabelan dan pembungkusan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan;
 - (g) untuk menetapkan semua perkara yang berhubungan dengan penggunaan bahan tambahan makanan haiwan, antibiotik, hormon atau bahan kimia lain;
 - (h) untuk menetapkan kaedah menganalisis makanan haiwan dan bentuk perakuan analisis;
 - (i) untuk menetapkan fi yang kena dibayar di bawah Enakmen ini;
 - (j) untuk mengawal selia pembuatan, penjualan, pengiklanan dan penggunaan makanan haiwan atau bahan tambahan makanan haiwan;

- (k) untuk menetapkan makmal dan mengadakan peruntukan bagi fungsinya;
- (l) untuk menetapkan kesalahan yang boleh dikompaun; dan
- (m) untuk memperuntukkan apa-apa perkara lain yang dimaksudkan oleh, atau perlu bagi melaksanakan sepenuhnya peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

Peruntukan peralihan

57. Mana-mana orang yang, pada tarikh permulaan kuat kuasa Enakmen ini, sedang membuat makanan haiwan dan berhasrat untuk meneruskan pembuatan makanan haiwan hendaklah, dalam masa enam bulan dari tarikh permulaan kuat kuasa Enakmen ini, memohon suatu lesen di bawah seksyen 6.

DIPERAKUKAN oleh saya sebagai salinan Rang Undang-Undang yang tulen yang telah diluluskan oleh Majlis Dewan Undangan pada hari Khamis, 9 Disember 2021.

DATUK HAJI KADZIM BIN HAJI M. YAHYA,
Speaker,
Dewan Undangan Negeri.

